

ILIRIKA

ILIRIKA Investments AD
Knez Mihailova 11-15/V, 11000 Belgrade, Serbia
Tel + 381(11) 330 10 00, faks + 381(11) 330 10 50
info@ilirika.rs, www.ilirika.rs

INFORMACIJE MALIM KLIJENTIMA

I INFORMACIJE O DRUŠTVU I NJEGOVIH USLUGAMA

Informacije o Društvu

Brokersko-dilersko društvo „Ilirika Investments“ a.d. Beograd (dalje: „**Društvo**“) osnovano je Ugovorom o osnivanju od 18.03.2002. godine, a Rešenjem o davanju dozvole za rad berzanskog posrednika Ilirika Investments a.d. Beograd broj 5/0-02-247/3-02 od 09.04.2002. godine, dobilo dozvolu za rad od Savezne Komisije za hartije od vrednosti.

Društvo obavlja brokersko dilersku delatnost, na osnovu dozvole za rad koji je izdala Komisija za hartije od vrednosti Rešenjem br.5/0-03-2025/6-12 od 02.07.2012.godine, kojim je izvršen upis usklađivanja Društva sa odredbama Zakona o tržištu Kapitala („Sl. glasnik br. 31/2011)

Informacije o uslugama

U skladu sa odredbama Uredbe o klasifikaciji delatnosti („Sl. glasnik RS“, br.54/2012), Društvo, kao pretežnu delatnost obavlja:

66.12 – Brokerski poslovi sa hartijama od vrednosti i berzanskom robom.

U skladu sa odredbama člana 148. Zakona, a u vezi sa članom 2. stav 1 tačke 8) i 9) i Rešenja Komisije za hartije od vrednosti, Društvo može obavljati sledeće delatnosti:

1. prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata;
2. izvršenje naloga za račun klijenta i
3. usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa;

Pored delatnosti navedene u stavu 1 ovog člana, Društvo može obavljati i sledeće dodatne usluge:

1. čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući čuvanje instrumenata i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i kolateralom;
2. usluge deviznog poslovanja u vezi sa pružanjem investicionih usluga;
3. saveti društvima u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom, spajanjem i kupovinom društava i sličnim pitanjima;
4. istraživanje i finansijska analiza u oblasti investiranja ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima i
5. investicione usluge i aktivnosti, kao i dopunske usluge koje se odnose na osnov izvedenog finansijskog instrumenta u skladu sa Zakonom, a u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, kao i dopunskih usluga.

Prijem i davanje naloga

Mesto prijema naloga

Društvo može da prima naloge klijenata u:

ILIRIKA

ILIRIKA Investments AD
Knez Mihailova 11-15/V, 11000 Belgrade, Serbia
Tel + 381(11) 330 10 00, faks + 381(11) 330 10 50
info@ilirika.rs, www.ilirika.rs

1. sedištu;
2. organizacionom delu;
3. filijali i
4. poslovnim prostorijama ovlašćenog investicionog društva.

Nalog klijenta se smatra primljenim kada je primljen u sedištu Društva ili njegovoj filijali, odnosno organizacionom delu koji imaju dozvolu za izvršenje naloga.

Kada filijala koja nema status pravnog lica ili organizacioni deo Društva, koji nemaju dozvolu za izvršenje naloga, prime nalog klijenta, dužni su da klijenta upozore:

1. da nemaju dozvolu za izvršenje naloga;
2. na rok u kojem će nalog stići u Društvo i
3. da se nalog smatra primljenim po prijemu u Društvo.

Način prijema naloga

Društvo može da prima naloge klijenata date:

1. neposredno i
2. telefonom, telefaksom ili elektronskim putem, ukoliko je to predviđeno ugovorom sa klijentom.

Klijent može dolaskom u sedišta Društva dati i lično potpisati nalog.

U slučaju davanja naloga telefonskim putem, razgovori na linijama telefonskih brojeva Društva se snimaju i arhiviraju, te služe kao dokaz o datom nalogu.

U postupku procene mesta trgovanja na kojima bi nalog klijenta mogao biti izvršen na način da se postigne najpovoljniji ishod, Društvo je dužno da uzme u obzir svoje provizije i naknade izvršenja naloga na svakom od tih mogućih mesta trgovanja.

Društvo ne sme utvrđivati i naplaćivati svoje provizije i naknade na način koji bi doveo do neopravdane nejednakosti između mesta trgovanja na kojima se nalog može izvršiti.

Društvo je dužno da redovno, a najmanje jedanput godišnje, procenjuje da li se na mestima izvršenja naloga, navedenim u Politici, postižu najbolji mogući efekti za klijente i da li je potrebno izvršiti izmene u postojećim politikama.

Mesto izvršenja naloga

Društvo naloge klijenta za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenta, kojima se trguje na domaćem tržištu izvršava na:

1. regulisanom tržištu na području Republike Srbije;
2. multilateralnoj trgovinskoj platformi (MTP), ukoliko se finansijski instrument ne kotira regulisanom tržištu ili
3. OTC tržištu, ukoliko finansijski instrument nije uvršten na regulisano tržište ili MTP, osim ukoliko klijent ne zahteva drugačije.

Društvo može da prenese nalog drugom investicionom društvu na izvršenje, te je dužno da odmah zabeleži sledeće podatke nakon prenosa naloga:

ILIRIKA

ILIRIKA Investments AD
Knez Mihailova 11-15/V, 11000 Belgrade, Serbia
Tel + 381(11) 330 10 00, faks + 381(11) 330 10 50
info@ilirika.rs, www.ilirika.rs

1. oznaka klijenta čiji je nalog prosleđen;
2. poslovno ime ili druga oznaka investicionog društva kojoj je nalog prosleđen;
3. uslovi prenosa naloga i
4. datum i tačno vreme prenosa naloga.

Domaće tržište

Društvo naloge Klijenta za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenta, s kojima se trguje na **domaćem tržištu** prima i prenosi investicionom društvu sa kojim ima zaključen poseban ugovor, na izvršenje na regulisano tržište, odnosno na MTP, ukoliko se finansijski instrument ne kotira na regulisanom tržištu, odnosno OTC ili MTP-a ukoliko postoji prethodna saglasnost klijenta.

Inostrano tržište

Društvo naloge klijenta za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenta s kojima se trguje na **inostranim tržištima** prima i prenosi na izvršenje društvu sa kojim ima zaključen poseban ugovor, na sledeća mesta trgovanja:

1. regulisano tržište;
2. MTP;
3. ostala tržišta koja se mogu uporediti sa regulisanim tržištem ili MTP-om ili
4. izvan organizovanih tržišta.

Prilikom primanja i prenosa naloga, Društvo je dužno postupati u najboljem interesu klijenata, korektno i u skladu s pravilima struke, poštujući odredbe Zakona i propisa donetih na osnovu Zakona.

Brokerske poslove na inostranim tržištima Društvo obavlja na osnovu zaključenog brokerskog ugovora sa klijentom o trgovanju u inostranstvu, u pisanom obliku, pre prijema prvog naloga klijenta za kupovinu ili prodaju hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata.

Brokerski poslovi na inostranim tržištima, obuhvataju posredovanje u kupovini i prodaji hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, koje Društvo obavlja u svoje ime a za račun klijenta na organizovanom tržištu i van organizovanog tržišta u inostranstvu.

Društvo u tu svrhu ima sklopljene ugovore o posredovanju sa uslužnim brokersko-dilerskim društvima u inostranstvu preko kojih će se svi nalozi za trgovanje inostranim hartijama od vrednosti realizovati.

Za provizije i troškove uslužnog brokersko-dilerskih društva u inostranstvu sa kojim Društvo ima sklopljen ugovor o posredovanju, troškove ili naknade nastale u trgovanju na inostranim tržištima, troškovi inostranih berzi, kliringa i slične naknade, kao i troškove ili naknade kastodi depozitara koje izvršavaju platni promet i kliring harija od vrednosti u ime Društva a za račun klijenta, klijent će sa njima biti upoznat a njegov novčani račun će biti zadužen u skladu sa tarifama ovih institucija.

Za posredovanje i izvršenje naloga klijenta za inostrane hartije od vrednosti, Društvo je kod domaće Kastodi banke otvorilo zbirni namenski račun novca i zbirni kastodi račun hartija, koji se vodi u ime Društva a za račun klijenta, na kome se vode novčana sredstva kao i inostrane hartije od vrednosti klijenata Društva.

Preko ovog računa će se vršiti sva saldiranja, u novcu i hartijama, na osnovu ispostavljenih naloga za saldiranje Društva Kastodi banci.

ILIRIKA

ILIRIKA Investments AD
Knez Mihailova 11-15/V, 11000 Belgrade, Serbia
Tel + 381(11) 330 10 00, faks + 381(11) 330 10 50
info@ilirika.rs, www.ilirika.rs

Preko ovog računa se vrše sva saldiranja, u novcu i hartijama, na osnovu ispostavljenih naloga za saldiranje Društva Kastodi banci.

Društvo i klijent ovlašćuju domaću Kastodi banku da, u tu svrhu, vrši prenose sredstava između namenskog računa klijenta i zbirnog namenskog računa Društva u svrhu obezbeđenja depozita za kupovinu odnosno rasporeda priliva sredstava od prodaja hartija od vrednosti.

Politika upravljanja sukobom interesa

Društvo je u okviru Pravila i procedura poslovanja, donelo posebnu Politiku upravljanja sukobom interesa (dalje: „**Politika**“), kojim su regulisana sva pitanja vezana za upravljanje sukobom interesa u Društvu, te ove Informacije sadrže samo kratak opis politike upravljanja sukobom interesa, ali je Društvo dužno da, na zahtev klijenta, pruži i detaljnije informacije o Politici.

Društvo, relevantna lica i lica sa kojima je relevantno lice u odnosima bliske povezanosti iz Politike obavezni su da u obavljanju svojih radnih zadataka postupaju odgovorno, pošteno, savesno i nepristrano, zastupajući interese klijenta i voditi računa da svojim radnjama ne nanose štetu ugledu i poverenju Društvu i klijentima Društva.

Relevantna lica dužna su da deluju u skladu sa načelima odgovornosti, istinitosti, transparentnosti, postupati u dobroj veri prema poslovnim partnerima, klijentima Društva i ostalim relevantnim licima u Društvu. Zaposleni u Društvu koji neposredno obavljaju poslove s finansijskim instrumentima dužni su da štite klijente u skladu s dobrim poslovnim običajima i ne smeju zloupotrebljavati njihovu nestručnost i nepoznavanje poslovanja u cilju pribavljanja lične koristi, te isto tako moraju izbegavati pružanje informacija i mišljenja koja bi se mogla protumačiti kao davanje preporuka klijentu za ulaganje.

Društvo u svom poslovanju ne sme preduzimati radnje i aktivnosti kojima bi ostvarilo materijalni ili finansijski interes na štetu imovine klijenata Društva, niti sme u svom poslovanju stavljati interese Društva ispred interesa svojih klijenata.

Zaposleni u Društvu ne smeju obavljati svoje poslove i radne zadatke na način kojim pogoduju pojedinim klijentima, a na štetu drugih klijenata Društva.

Zaposleni u Društvu ne smeju klijentima odavati informacije vezane uz kupovinu odnosno prodaju finansijskih instrumenata koje je kupio odnosno prodao drugi klijent Društva, kao ni druge poverljive informacije kako bi sebi ili trećim licima pribavili korist.

Podaci koje zaposleni u Društvu saznaju u vezi s kupovinom odnosno prodajom finansijskih instrumenata za račun klijenata Društva smatraju se tajnim.

U cilju sprečavanja sukoba interesa Društvo se organizuje na način da se na što je moguće manju meru svede istovremeno delovanje relevantnih osoba u više poslovnih aktivnosti povezanih sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti i sa njima povezanih dodatnih usluga

II FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Vrste finansijskih instrumenata

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, finansijski instrumenti su:

- 1) prenosive hartije od vrednosti,
- 2) instrumenti tržišta novca,
- 3) jedinice institucija zajednickog investiranja,
- 4) izvedeni finansijski instrumenti;

1) **Prenosive hartije od vrednosti** su sve vrste hartija od vrednosti kojima se može trgovati na tržištu kapitala, izuzev instrumenata placanja, i to:

- akcije društava ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama društva, a predstavljaju učešće u kapitalu ili u pravima glasa tog pravnog lica, kao i depozitne potvrde koje se odnose na akcije;
- obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na navedene hartije;
- sve druge hartije od vrednosti koje daju pravo na sticanje i prodaju takve prenosive hartije od vrednosti ili na osnovu kojih se može vršiti placanje u novcu, a čiji se iznos utvrđuje na osnovu prenosive hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, prinosa, robe, indeksa ili drugih odredivih vrednosti.

2) **Instrumenti tržišta novca** su sve vrste finansijskih instrumenata kojima se obično trguje na tržištu novca, kao što su: trezorski zapisi, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi i sertifikati o depozitu;

3) **Jedinice institucija kolektivnog investiranja** - jedinice u onim subjektima za zajednička ulaganja koji su dobili odobrenje Komisije za hartije od vrednosti u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima.

4) **Izvedeni finansijski instrumenti su:** opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i bilo koji drugi izvedeni finansijski instrumenti koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, prinos kao i na druge izvedene finansijske instrumente, finansijske indekse ili finansijske mere koji se mogu namiriti fizički ili u novcu.

Rizici ulaganja u finansijske instrumente

Sklapanjem ugovora o pružanju brokerskih usluga i/ili ugovora o pružanju usluge upravljanja portfolim, klijent potvrđuje da je svestan rizika povezanih s tržištima kapitala, te da mu je Društvo stavilo na raspolaganje informacije na zadovoljavajući način.

Rizici kojima su izloženi klijenti Društva, mogu biti opšti rizici i posebni (specifični) rizici koji su karakteristični za pojedine finansijskih instrumenata.

Opšti rizici u poslovanju sa finansijskim instrumentima:

- rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta usled globalnih i/ili regionalnih recesija;
- kursni rizik, odnosno rizik promene kursa;
- rizik koji zavisi od promene kreditnog rejtinga određene zemlje, i to kao:
- rizik izostanka placanja duga određene zemlje;
- politički rizik, uključujući i rizik neočekivanih regulatornih promena koje utiču na tržište kapitala i položaj investitora;
- rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta usled opšteg rasta cena (rizik inflacije);

- rizik nemogućnosti prodaje finansijskog instrumenta na sekundarnom tržištu kapitala zbog smanjene potražnje ili neefikasnosti tržišta (rizik likvidnosti);
- rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta zbog pada kreditnog rejtinga izdavaoca (rizik izdavaoca);
- rizik finansijskog leveridža: finansijski leveridž je stopa zaduženosti koja pokazuje međuzavisnost između toga koliko određeno lice duguje u odnosu na to koliko poseduje od ulaganja u finansijska sredstva. Uticaj finansijskog leveridža može biti pozitivan i negativan, zavisno od stope prinosa na sopstvena sredstva uložena u finansijske instrumente, kamata ili drugih obaveza koje se placaju na pozajmljena sredstva;
- rizik smanjenja ili potpunog gubitka vrednosti finansijskog instrumenta zbog otvaranja stecajnog postupka nad izdavaocem finansijskog instrumenta (rizik stecaja) ili uvođenja prinudne uprave kada je izdavalac banka;
- rizik promene vrednosti finansijskog instrumenta zbog špekulativnih aktivnosti velikih investitora, odnosno, zbog velikih korporativnih akcija na berzi (rizik psihologije tržišta);
- rizik kvara na informacionim sistemima i/ili rizik prekida komunikacionih veza između banaka, Centralnog registra ili drugog depozitara finansijskih instrumenata, regulisanih tržišta ili MTP, te drugih regulisanih tržišta finansijskih instrumenata.

Posebni (specifčni) rizici u poslovanju sa finansijskim instrumentima:

- **u poslovanju sa akcijama:** rizik pada vrednosti akcija usled uobicajenih periodičnih kretanja cena na tržištu, rizik volatilnosti – rizik promene cene akcija u određenom periodu, rizik neisplate dividende;
- **u poslovanju s obveznicama:** rizik promene kredibiliteta izdavaoca kao poverioca (rizik boniteta), rizik promene kamatnih stopa; rizik otkaza odnosno prestanka plaćanja dugova od strane izdavaoca; rizik likvidnosti; rizik promene kursa; rizik reinvestiranja; rizik krive prinosa.
- **u poslovanju sa derivatima:** pozicioni rizik koji nastaje usled promene njihove vrednosti prema promeni utvrđene kamatne stope, cene finansijskog instrumenta, cene robe, kursa valuta, indeksa ili slične varijable;
- **u poslovanju sa instrumentima tržišta novca:**
 - rizik promene kreditnog rejtinga izdavaoca, odnosno rizik da izdavalac neće biti u mogućnosti da podmiri svoje dospele obaveze na osnovu izdatih finansijskih instrumenata;
 - rizik likvidnosti, obzirom da se instrumenti tržišta novca ne kotiraju na sekundarnim tržištima, te postoji verovatnoća da investitor neće moći da proda instrument, nego ga mora držati do dospeća;
 - rizik kursa, odnosno rizik da će se smanjiti vrednost instrumenta koji je denominovan u jednoj valuti ili uz valutnu klauzulu, a izražen u drugoj valuti usled promene kursa tih dveju valuta;
- **u poslovanju sa jedinicama kolektivnog investiranja (investicionim jedinicama):**
 - valutni rizik, odnosno rizik koji može da proistekne iz činjenice da imovinu fonda može da cini imovina denominovana u različitim valutama, pa se može dogoditi depresijacija (rast kursa) ili apresijacija (pad kursa) tih valuta, što može da utice na rast ili pad vrednosti udela u fondu;
 - tržišni rizik, odnosno rizik da imovina fonda koja je uložena u finansijske instrumente kojima se trguje na tržištima izgubi na vrednosti usled pada cena na tržištu;
 - kreditni rizik, odnosno rizik da izdavalac u čiju imovinu je uložena imovina fonda ne može da

- ispuni svoje finansijske obaveze, što dovodi do pada vrednosti imovine fonda;
- rizik likvidnosti, odnosno rizik da fond neće moći da brzo proda finansijske instrumente po ceni koja je približna fer ceni, ili neće moći da proda željenu količinu finansijskih instrumenata.

Društvo u svom poslovanju ograničava svoju odgovornost isključivo na stvarno nastalu novčanu štetu klijentu kao posledicu propuštanja ili radnji Društva odnosno zaposlenih lica u Društvu.

Društvo ne odgovara za gubitke klijenta koji su nastali usled nastupanja bilo kojeg od navedenih rizika ili drugih rizika koji nisu posebno navedeni, a odnose se na višu silu (politički nemiri, prirodne katastrofe, ograničenja ili zabrane nastalih odlukama Vlade, pravilima tržišta, štrajkovima, usled radnji i/ili propuštanja trećih lica, ili radnji samog klijenta, promena poreskih obaveza, a bez uticaja Društva na nastanak gubitka za klijenta i dr. rizici na koje Društvo ne može da utiče).

Društvo takođe ne odgovara za štetu ili gubitke koji su nastali za klijenta iz razloga što blagovremeno nije obavestio Društvo o promeni svojih kontakt podataka, o promeni lica ovlašćenih za zastupanje, odnosno opozivu i/ili promeni punomoćnika, za radnje klijentovog punomoćnika i njegove odluke da kupi i/ili proda finansijske instrumente u ime i za račun klijenta.

Druge informacije u vezi sa finansijskim instrumentima

Društvo je dužno da, prilikom pružanja informacija o finansijskom instrumentu:

- 1. koji je predmet javne ponude koja je u toku i za koji je izdat prospekt** - klijenta upozna sa načinom na koji je prospekt dostupan;
- 2. koji uključuje jemstvo trećeg lica** - klijentu pruži dovoljno pojedinosti o jemcu i jemstvu na osnovu kojih on može doneti korektnu procenu jemstva;
- 3. koji se sastoji od dva ili više različitih instrumenata ili usluga i za koji je očigledno da će rizik vezan za taj instrument biti veći od rizika vezanih za svaku pojedinačnu komponentu tog instrumenta** - klijentu pruži odgovarajući opis pojedinačnih komponenti takvog instrumenta i način na koji međusobni uticaj povećava rizik.

Informacije u vezi sa zaštitom finansijskih instrumenata klijenata

Društvo može da drži finansijske instrumente klijenata radi pružanja finansijskih usluga kod trećeg lica u svoje ime (poslovi čuvanja i administriranja finansijskih instrumenata klijenata). Društvo finansijske instrumente klijenta drži na računu kod Centralnog registra.

Društvo klijentu odgovara samo za radnje ili propuste svojih zaposlenih, a ne odgovara klijentu za radnje ili propuste trećih lica.

U cilju izbegavanja rizika držanja finansijskih instrumenata ili novčanih sredstava na zbirnom računu kod trećeg lica Društvo preduzima sledeće mere:

1. evidencije, račune i korespondenciju:
 - vodi precizno i tačno,
 - redovno uskladuje sa evidencijama i računima trećih lica koja drže imovinu klijenata,
 - vodi na način da se u svakom momentu i odmah može razlikovati imovina jednog klijenta od imovine ostalih klijenata i imovine Društva;

2. njegov racun finansijskih instrumenata kod Centralnog registra vodi odvojeno od finansijskih instrumenata njegovih klijenata;

3. donosi mere kojima se operativni rizik od gubitka ili smanjenja imovine klijenta, odnosno prava u vezi sa tom imovinom, svodi na najmanju mogucu meru.

Postupanje sa finansijskim instrumentima klijenata

Društvo koristi finansijske instrumente u vlasništvu klijenta samo na osnovu naloga klijenta.

Društvo ne može da:

- 1) zalaže ili otudjuje finansijske instrumente u vlasništvu klijenta bez njegovog prethodnog pisanog ovlašćenja;
- 2) koristi finansijske instrumente klijenta za placanje svojih obaveza, kao i obaveza drugih klijenata.

Fond za zaštitu investitora

Fond za zaštitu investitora obavlja delatnost u svrhu zaštite klijenata Društva čija su sredstva ili finansijski instrumenti izloženi riziku u slučaju kada je nad Društvom otvoren stečajni postupak ili kada Komisija za hartije od vrednosti utvrdi da Društvo nije u mogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema klijentima, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti.

Fond za zaštitu investitora osigurava potraživanja investitora, klijenata Društva koji su novac i/ili finansijske instrumente poverili Društvu u svrhu pružanja određenih investicionih ili dodatnih usluga.

Potraživanja klijenata Društva osigurana putem Fonda za zaštitu investitora odnose se na:

- 1) novčana potraživanja u dinarima koja Društvo duguje Klijentu ili koji pripadaju klijentu, nastala po osnovu obavljanja investicionih usluga i dodatnih usluga;
- 2) potraživanja za povraćaj finansijskih instrumenata koji pripadaju klijentu Društva i koje drži za račun klijenta.

Potraživanja su osigurana do iznosa od 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po klijentu Društva.

III NAKNADE I TROŠKOVI

Naknade

Maksimalni iznosi naknada koje Društva naplaćuje u izvršenju usluga predviđeni su Pravilnikom o tarifi Društva, koja se stavlja na uvid klijentu, pre zaključenja ugovora.

Društvo i klijent sporazumno, ugovorom, u svakom konkretnom slučaju utvrđuju visinu provizije, do maksimalnih stopa iz Pravilnika o tarifi Društva.

Društvo i klijent mogu u zavisnosti od celokupnosti međusobnih odnosa, kao i kretanja na tržištu, ugovoriti i nižu proviziju od predviđene ili isključiti plaćanje provizije.

Tarifa za naplatu naknada Društva utvrđena je Pravilnikom o tarifi Društva, za sledeće usluge:

1. provizija za brokerske poslove;
2. naknada za poslove agenta emisije;
3. naknada za usluge koje Brokersko-dilersko društvo obavlja u svojstvu korporativnog agenta i člana Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti (u daljem tekstu: „**Centralni registar**“) i
4. naknada za ostale usluge.

U iznose provizija i drugih naknada Društva nisu uključeni: porez na dodatu vrednost, provizije i drugi troškovi Berze, Akcijskog fonda, ako Brokersko-dilersko društvo kupuje ili prodaje hartije od vrednosti iz portfelja Akcijskog fonda, kao ni provizije i naknade i drugi troškovi Komisije za hartije od vrednosti i Centralnog registra, po osnovu obavljanja njihovih poslova.

Troškovi

Kada pri obavljanju poslova za klijenta Društvo ima i određene stvarne troškove kao što su troškovi oglasa u sredstvima javnog informisanja, telefonski, telefaks ili internet troškovi vezani za izvršavanje naloga ili uputstava klijenta, troškovi putarine, hotelski troškovi, putni troškovi, troškovi ishrane (kod rada van sedišta Društva, za račun klijenta), razni bankarski troškovi i slično, klijent je u obavezi da Društvu tako nastale troškove refundira u punom iznosu prema ispostavljenim fakturama.

IV MEĐUSOBNE OBAVEZE Društva i Klijenta

MEĐUSOBNE OBAVEZE Društva i Klijenta u obavljanju poslova otvaranja i vođenja računa hartija od vrednosti

Obaveze Društva

Društvo se obavezuje da:

- kod Centralnog registra otvori vlasnički račun hartija od vrednosti i druge račune iz čl.1 ovog Ugovora u ime i za račun klijenta;
- vodi stanje na vlasničkom računu hartija od vrednosti (ažurno evidentira sve promene na tom računu koje nastaju usled prenosa prava na hartijama od vrednosti);
- dostavlja klijentu stanje, odnosno promene na tom računu kao izvod iz baze podataka Centralnog registra, na svaki zahtev Klijenta, najkasnije narednog radnog dana od dana prijema tog zahteva;
- izvršava naloge za prenos prava iz hartija od vrednosti i naloge za upis prava trećih lica na hartijama od vrednosti i stara se o prenosu prava iz tih hartija, unosom u informacioni sistem Centralnog registra;
- naplaćuje potraživanja od izdavaoca po osnovu dospelih hartija od vrednosti, kamata i dividendi za račun Klijenta imaoca tih hartija i stara se o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju zakonitim imaocima hartija od vrednosti koji su Klijenti Društva;
- obaveštava Klijenta o pozivu za davanje zastupničke izjave, o pozivu za održavanje skupštine akcionara za ona privredna društva čije hartije od vrednosti sa pravom glasa Klijent poseduje, o pozivu za preuzimanje akcija, i to na jedan od sledećih načina:
 - a) preporučenom poštom na adresu Klijenta;
 - b) elektronskom poštom (e-mail);

- c) telefonom, odnosno telefaksom,
 - d) neposredno u prostorijama Društva
 - e) objavljivanje na internet stranici Društva www.ilirika.rs;
- obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Pravilima i procedurama poslovanja Društva; klijentu omogućiti uvid u Pravila i procedure poslovanja 7 dana pre njihovog stupanja na snagu objavljivanjem na internet stranici Društva

Obaveze Klijenta

Klijent se obavezuje da:

- Dostavi lične isprave i drugu dokumentaciju na osnovu koje Društvo može izvršiti identifikaciju Klijenta i utvrditi da li su ispunjeni uslovi za izvršenje posla;
- Obavesti Društvo o izmeni identifikacionih podataka iz ovog Ugovora u pisanoj formi, uz dostavljanje odgovarajuće dokumentacije u roku od 7 (sedam) dana od dana zvanične izmene;
- Plati provizije i naknade Društvu u skladu sa ovim Ugovorom, odnosno da plati i proviziju i naknadu organizatora tržišta i Centralnog registra, u skladu sa njihovim važećim Tarifama;
- Ovlasti Društvo da u skladu sa datim nalogima vrši prenos i upis prava iz hartija od vrednosti na vlasničkom računu Klijenta, a na osnovu zaključenog Ugovora o otvaranju i vođenju računa hartija od vrednosti;
- Klijent ima i sva ostala prava i obaveze predviđene Pravilima i procedurama poslovanja i ostalim procedurama i politikama koje su sastavni deo Procedura i poslovanja Društva, Pravilnikom o tarifi Društva, kao i svim ostalim opštim aktima Društva kojima su regulisana međusobna prava i obaveze iz ovog Ugovora ili kojim su regulisani način i uslovi pod kojima Društvo pruža svoje usluge, a koji su, pre zaključenja ovog Ugovora, stavljeni na uvid Klijentu i koji su dostupni Klijentu na internet strani Društva.

Klijent može dati nalog za prenos hartija od vrednosti i dobiti izvod sa računa hartija od vrednosti u toku radnog vremena u prostorijama Društva ili na drugi način propisan Pravilima i procedurama poslovanja Društva. Nalog iz stava 1. ovog člana, Klijent ili njegovog ovlašćeni zastupnik, je dužan da potpiše, odnosno overi na način propisan Pravilima i procedurama poslovanja Društva. Po prijemu naloga, Društvo je dužno da isti unese u informacioni sistem Centralnog registra odmah, a najkasnije do kraja narednog radnog dana.

MEĐUSOBNE OBAVEZE Društva i Klijenta u obavljanju investicionih usluga

Obaveze Društva

Društvo se obavezuje da:

- Posreduje u kupovini i prodaji hartija od vrednosti, odnosno da obavlja kupovinu i prodaju hartija od vrednosti za račun klijenta na osnovu naloga klijenta, u svemu u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima i opštim aktima Društva;

- ima i sve ostale obaveze predviđene Pravilima i procedurama poslovanja i ostalim procedurama i politikama koje su sastavni deo Procedura i poslovanja Društva, Pravilnikom o tarifi Društva, kao i svim ostalim opštim aktima Društva kojima su regulisana međusobna prava i obaveze iz ovog Ugovora ili kojim su regulisani način i uslovi pod kojima Društo pruža svoje usluge, a koji su, pre zaključenja ovog Ugovora, stavljeni na uvid Klijentu i koji su dostupni Klijentu na internet strani Društva.

Obaveze Klijenta

Klijent se obavezuje da:

- Dostavi lične isprave i drugu dokumentaciju na osnovu koje Društvo može izvršiti identifikaciju Klijenta i utvrditi da li su ispunjeni uslovi za izvršenje posla;
- Obavesti Društvo o izmeni identifikacionih podataka iz ovog Ugovora u pisanoj formi, uz dostavljanje odgovarajuće dokumentacije u roku od 7 (sedam) dana od dana zvanične izmene;
- Da Društvu pruži podatke o znanju i iskustvu u investicionoj oblasti koja je od značaja za finansijski instrument ili uslugu koja se nudi ili traži, kako bi Društvo moglo da proceni u kojoj meri su predviđena investiciona usluga ili finansijski instrument odgovarajući za Klijenta, osim ukoliko su ispunjeni uslovi predviđeni opštim aktima Društva;
- Pre davanja prvog naloga ima otvoren vlasnički račun hartija od vrednosti kod Društva ili Kastodi banke, člana Centralnog registra;
- Ima otvoren namenski novčani račun kod banke-člana Centralnog registra;
- Dostavi dokaz o pokrivenosti naloga;
- Plati provizije i naknade Društvu u skladu sa ovim Ugovorom, odnosno da plati i proviziju i naknadu organizatora tržišta i Centralnog registra, u skladu sa njihovim važećim Tarifama;
- Ovlasti Društvo da u skladu sa datim nalogima vrši prenos i upis prava iz hartija od vrednosti na vlasničkom računu Klijenta, a na osnovu zaključenog Ugovora o otvaranju i vođenju računa hartija od vrednosti;
- Klijent ima i sva ostala prava i obaveze predviđene Pravilima i procedurama poslovanja i ostalim procedurama i politikama koje su sastavni deo Procedura i poslovanja Društva, Pravilnikom o tarifi Društva, kao i svim ostalim opštim aktima Društva kojima su regulisana međusobna prava i obaveze iz ovog Ugovora ili kojim su regulisani način i uslovi pod kojima Društo pruža svoje usluge, a koji su, pre zaključenja ovog Ugovora, stavljeni na uvid Klijentu i koji su dostupni Klijentu na internet strani Društva.

Klijent ima pravo da sredstva sa novčanog računa, otvorenog kod banke - člana Centralnog registra, povuče samo uz potvrdu Društva, da ne postoje od Klijenta ili njegovog punomoćnika izdati a nerealizovani nalozi ili druge obaveze prema Društvu.

Društvo može da prima naloge Klijenta neposredno, putem telefona, telefaksa i elektronskim putem, na način predviđen zakonom i opštim aktima društva.

Potvrdu o prijemu nalogu, odnosno potvrdu o prijemu izmene ili opoziva naloga, i o prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga odbijanja izvršenja, Društvo Klijentu dostavlja putem elektronske pošte, pismeno ili posredstvom nekog drugog trajnog medija koji omogućava čuvanje podataka u digitalnom formatu, najkasnije sledećeg radnog dana od dana prijema naloga na takav način

da su pristup, obrada i potpunost podataka obezbeđeni najmanje do roka propisanog relevantnim propisima.

MEĐUSOBNE OBAVEZE Društva i Klijenta u pružanja usluga prijema i deponovanja akcija u ime i za račun klijenta, po osnovu Ponude za preuzimanje akcija (u daljem tekstu Ponuda), Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Pravila i procedure poslovanja Centralnog registra.

Obaveze Društva

Društvo se obavezuje da:

- da izvrši nalog za deponovanje akcija dobijen od klijenta u roku definisanom ponudom, ukoliko je vlasništvo nad akcijama iz naloga za deponovanje akcija uskladjeno sa evidencijom Centralnog registra;
- omogućiti Klijentu da davanjem naloga za opoziv naloga za deponovanje akcija iz prethodnog stava ovog člana, može odustati od Ponude u roku definisanom u tekstu Ponude;
- omogućiti Klijentu da davanjem naloga za izmenu naloga za deponovanje akcija iz prvog stava ovog člana, može promeniti broj akcija koje želi deponovati, u roku definisanom u tekstu Ponude.

Obaveze Klijenta

Klijent se obavezuje da:

- pri potpisivanju ovog Ugovora dostavi dokumentaciju neophodnu za sticanje statusa Klijenta;
- da ovlašćenom brokeru Društva saopšti svoju nameru o ispostavljanju naloga za deponovanje;
- da se dan davanja naloga za deponovanje akcija Društvu podrazumeva danom prihvatanja Ponude;
- da povlačenje ili izmenu naloga za deponovanje akcija, prijavi Društvu u rok definisanom u tekstu ponude Ponude;
- da, u slučaju davanja naloga za opoziv naloga za deponovanje akcija, snosi troškove u skladu sa Pravilnikom o tarifi Društva;
- obavesti Društvo o promeni identifikacionih podataka iz ovog Ugovora u pisanoj formi uz dostavljanje odgovarajuće dokumentacije, u roku od 7 (sedam) dana po nastanku promene;
- da na zahtev Društva dostavlja informacije, podatke i izveštaje koje Društvo smatra bitnim za zaštitu javnih interesa i interesa klijenta;

U slučaju deponovanja akcija koje se nalaze na vlasničkom računu kod drugog depozitara, klijent je u obavezi da pre ispostavljanja naloga za deponovanje dostavi Društvu izvod sa stanja na računu hartija od vrednosti na dan ispostavljanja naloga i pisanu izjavu depozitara hartija da klijent nema ispostavljene naloge prodaje za istu hartiju.

^{2.} U slučaju deponovanja hartija od vrednosti sa računa Društva preko drugog berzanskog posrednika, klijent je u obavezi da o istom pismeno obavesti Društvo pre ispostavljanja naloga za deponovanje.

MEĐUSOBNE OBAVEZE Društva i Klijenta u pružanja usluga zastupanje Klijenta u slučaju davanja naloga Brokeru za kupovinu, prodaju, opoziv, prenos ili druge vrste naloga, telefonskim putem.

Broker i Klijent su saglasni da će se smatrati da, nalog za trgovanje dat telefonskim putem sadrži sve elemente naloga iz Pravila i procedura poslovanja Brokera, osim podataka, i to:

- **Podatke o prijemu naloga:** Redni broj naloga – generisaće se iz aplikacije; mesto, datum, vreme(sat i minut) – generisaće se iz aplikacije; način prijema naloga – telefonskim putem; broj ugovora-generisaće aplikacija
- **Podatke o klijentu/nalogodavacu.**
- **Podatke o tržištu:** Organizator tržišta: naznačava klijent; metod trgovanja: MPC ili Kontinuirano trgovanje u zavisnosti od hartije kojom se trguje čiji metod trgovanja određuje organizator tržišta
- **Iznos provizije:** Prema Pravilniku o tarifi Brokera, organizatora tržišta: Prema pravilniku o tarifi organizatora tržišta; Centralnog registra: Prema pravilniku o tarifi Centralnog registra, Tarifi uslužnog ino brokera, Tarifi kastodi banke.

Potpisivanjem Ugovora klijent ovlašćuje Brokera:

- da izvrši kupoprodajnu transakciju prema uslovima iz Naloga i naplati proviziju za brokerske usluge;
- da naplati troškove organizatora tržišta i Centralnog registra, poreza na prenos apsolutnih prava, kao i naknadu Centralnog registra za obračunavanje poreza na prenos apsolutnih prava, troškove posrednika; troškove kastodi banke
- da izvršenje naloga može poveriti drugom brokersko-dilerskom društvu, kao i da istovremeno može zastupati i prodavca, odnosno kupca za istu hartiju od vrednosti uz obavezu
- da podatke o prijemu naloga čuva kao poslovnu tajnu (zabrana saopštavanja podataka o broju i količini primljenih naloga i sl.);
- da u skladu sa datim nalogom vrši prenos i upis prava iz hartija od vrednosti na vlasničkom računu klijenta, odnosno da vrši isplate i uplate na novčani račun klijenta;
- da potpiše sva potrebna dokumenta po osnovu kupoprodaje akcija iz naloga nakon završenog kliringa i saldiranja u skladu sa Pravilima Centralnog registra, Beogradske berze, Komisije za hartije od vrednosti i Brokera.

Potpisivanjem Ugovora klijent izjavljuje:

- da je upoznat sa čl. 73-86 Zakona o tržištu kapitala (u daljem tekstu Zakon) koji se odnose na privilegovane informacije i zabranu manipulacije, kao i na obavezu prijavljivanja trgovine HoV nadležnim organima;
- da je upoznat sa članom 57. Zakona, tj da kada fizičko ili pravno lice neposredno ili posredno dostigne, pređe ili padne ispod 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% i 75% prava glasa istog akcionarskog društva čijim se akcijama trguje na regulisanom tržištu, odnosno MTP dužno je da o tome obavesti Komisiju, to društvo i regulisano tržište, odnosno MTP na kome su akcije tog društva uključene u trgovanje.;
- da je upoznat sa CFI kodom, ISIN brojem i nominalnom vrednošću akcije prema tikeru, za koji izdaje nalog;
- da je upoznat i da su mu jasni svi elementi naloga, a naročito način obračuna troškova koje mora platiti za izvršenje naloga;
- da je upoznat sa svim okolnostima koje su od značaja za donošenje odluke u vezi kupovine/prodaje hartija od vrednosti (cena, likvidnost i ranije kretanje cena, rizici investiranja),
- da je pravno i poslovno sposoban i da donosi odluke i određuje elemente naloga samostalno.

BROKER se obavezuje:

- da Klijentu obezbedi šifru radi identifikacije i da Klijentu izda novu šifru u slučaju gubitka ili promene šifre od strane Brokera;
- da izvrši identifikaciju Klijenta koji daje nalog iz člana 1 ovog Ugovora putem šifre i utvrdi identifikaciju broja telefona;;
- da nalog izvršava onako kako glasi i odmah čim se steknu uslovi za izvršavanje, u svemu prema Pravilima organizatora tržišta, svojim opštim aktima i zakonskim propisima;
- **da odbije prijem naloga** u toku telefonskog razgovora kada utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu hartija od vrednosti ili kada utvrdi da na računu hartija od vrednosti klijenta nema dovoljno hartija od vrednosti koje su predmet naloga o čemu će obavestiti Klijenta putem telefona ili će poslati obaveštenje;
- **da odbije izvršenje naloga** nakon završetka telefonskog razgovora, a pre ispostavljanja naloga u informacioni sistem organizatora tržišta, kad utvrdi da bi izvršenjem takvog naloga bile prekršene odredbe zakona o zabrani manipulacije i zabrani širenja neistinitih informacija, odnosno učinjeno drugo delo kažnjivo po zakonu kao krivično delo, privredni prestup ili prekršaj i kad je rok za predaju naloga radi njegovog izvršenja istekao o čemu će sačiniti potvrdu o prijemu naloga koja sadrži razloge za odbijanje, u skladu sa Pravilima i procedurama poslovanja Brokera;
- da najkasnije narednog radnog dana od dana prijema naloga, poštom/e-mailom/telefonom/faxom/lično, klijentu dostavi potvrdu o prijemu/odbijanju naloga, odnosno potvrdu o prijemu izmene naloga ili opoziva naloga;
- da snimak datog telefonskog naloga u elektronskom formatu čuva najmanje pet godina od dana ispostavljanja datog naloga u informacioni sistem organizatora tržišta;
- da ukoliko dođe do privremenih tehničkih nemogućnosti davanja naloga telefonskim putem, promene broja telefona ili iz drugih razloga, obavesti Klijenta na internet strani www.ilirika.rs

BROKER izjavljuje da poseduje uređaj čije tehničke karakteristike snimanja tonskog zapisa obezbeđuju tačnost i pouzdanost, a što podrazumeva kumulativno ispunjenje sledećih uslova:

1. utvrđivanje tačnog vremena prijema naloga (datum, sat i minut)
2. identifikaciju broja telefona sa koga je nalog dat
3. tačnu identifikaciju klijenta koji je ispostavio nalog.

Klijent se obavezuje:

- da se identifikuje putem šifre;
- da naloge daje telefonskim putem isključivo na sledeći broj telefona **011/3281-207 ili 011/3281-208.**;
- da izdaje nalog tako što daje podatke o nameravanoj transakciji, tako da se na nesumnjiv način može utvrditi o kojoj se vrsti naloga, hartije i transakciji radi i to sledećim redom:
 1. vrsta naloga: kupovina/prodaja/opoziv/drugo
 2. opisno određenje vrste hartije od vrednosti
 3. naziv banke kod koje je otvoren novčani namenski račun
 4. naziv depozitara hov ili kastodi banke
 5. količina hartije od vrednosti
 6. cena hartije od vrednosti (ukoliko klijent ne odredi cenu, nalog će se smatrati

tržišnim)

7. vremensko ograničenje naloga (dnevni, do opoziva, do dana).

- da odmah obavesti Brokera o promeni identifikacionih podataka iz člana 2 ovog Ugovora pisanim putem;
- da šifru ne stavlja trećim licima na uvid.

Klijent je saglasan da ukoliko dođe do privremenih tehničkih nemogućnosti davanja naloga telefonskim putem, ili iz drugih razloga, nalog izda na druge dozvoljene načine, te će se smatrati da nije došlo do nastanka štete za Klijenta.

Prilikom davanja naloga koji se izvršavaju putem korisničke aplikacije Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, kao i drugih naloga, Klijent je obavezan da Brokeru iznese sledeće podatke:

1. vrsta naloga (deponovanje, prenos, OTC nalog, drugi)
2. svrhu naloga za prenos (nasledstvo, poklon, prenos sa privremenog 911 na vlasnički 919 račun, prenos kod drugog depozitara, deponovanje i drugo)
3. naziv i vrsta hartije od vrednosti
4. naziv lica sa čijeg se računa prenose hartije i/ili matični broj
5. naziv lica na čiji se račun prenose hartije i/ili matični broj
6. količinu hartija koje predmet prenosa
7. druge elemente na zahtev Brokera u zavisnosti od vrste naloga

Klijent je saglasan da prilikom ispostave naloge iz člana 5. stav 1. ovog ugovora, Broker naplati iznos iz Pravilnika o tarifi za vrstu posla koju klijent zahteva. Broker može klijentu da obje izvršenje naloga ukoliko utvrdi da bi time došlo do kršenja Pravila i procedura poslovanja Brokera, opštih akata i zakonskih propisa.

Za naloge koji se izvršavaju putem korisničke aplikacije Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, kao i drugih naloga važe sva gore navedena pravila, postupci i obaveze.

ILIRIKA Investments ad Beograd